Rok I. Nr. 1.

DZIENNIK URZĘDOWY

Wydziału Oświecenia Publicznego

Województwa Śląskiego

KATOWICE. 1. września 1923.

TREŚĆ:

Adres Redakcji i Administracji
»Dziennika Urzędowego Wydziału Oświecenia Publ.«:
Katowice, szkoła Szafranka, ul. Szafranka.

OKÓLNIKI I ROZPORZĄDZENIA.

Poz. 1.

USTAWA

z dnia 10. kwietnia 1923 r.

w przedmiocie udzielenia gminom miejskim i wiejskim jak i powiatom Województwa Śląskiego dla uzdrowienia budżetów bezprocentowych zaliczek zwrotnych z wpływów podatkowych w r. 1923.

(Dz. U. Śl. Nr. 18, poz. 119.)

Art. 1.

Przyznaje się gminom miejskim, wiejskim i powiatom, które z bieżących dochodów nie są w możności pokryć wydatków na administrację, kredyt w kwocie czterech miljardów marek polskich na bezprocentowe zaliczki zwrotne z wpływów podatkowych w r. 1923.

Art. 2.

Zaliczki udzielać będzie Rada Wojewódzka na wniosek Wojewody tym gminom i powiatom, które wykażą konieczność przyjścia im z pomocą finansową, oraz przedstawią prawomocnie powziętą uchwałę Zarządu gminnego wzgl. Wydziału Powiatowego, stwierdzającego, że tenże przyjmuje zobowiązanie zwrotu przyznać się mającej zaliczki.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Wojewodzie.

Art. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Marszałek:

(—) **Wolny.**

2.

ROZPORZĄDZENIE

Wojewody Śląskiego

z dnia 15. maja 1923 r.

wydane w porozumieniu z Radą Wojewódzką w przedmiocie oznaczenia opłat szkolnych.

W myśl rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 14. stycznia 1923 r. Nr. 15249-DII-ex 1922 i z dnia 8. lutego 1923 r. Nr. 1003-D. II-23 znoszę w porozumieniu z Radą Wojewódzką z początkiem roku szkolnego 1923-24 w państwowych i komunalnych szkołach średnich ogólnokształcących Województwa Śląskiego pobieranie czesnego jako opłaty niezgodnej z przepisem art. 119 usta-

wy konstytucyjnej z dnia 17. marca 1921 r. podwyższając jednocześnie lub wprowadzając inne opłaty w tych szkołach.

Opłaty te wynosić będą:

1. taksa wstępna (dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do danej szkoły średniej) 2000 mkp.

2. taksa za egzamin wstępny do klasy drugiej lub wyższej, prócz ósmej, 5000 mkp., egzamin wstępny dla klasy pierwszej jest bezpłatny,

3. taksa za egzamin wstępny do klasy ósmej 8000 mkp.,

4. taksa za egzamin dojrzałości 5000 mkp.,

5. taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternistów 30 000 marek polskich,

6. taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości eksternistów 8000 mkp.,

7. taksa za wydanie duplikatów świadectw rocznych i półrocznych 1500 mkp.,

8. taksa na fundusz gier ruchomych semestralnie 1000 mkp. Fundusz uzyskany z taks na gry ruchome semestralnie, pozostaje do dyspozycji dyrekcji szkoły, która nim samodzielnie zawiaduje i o sposobie jego zużytkowania zawiadamia z końcem roku szkolnego Urząd Wojewódzki.

Za świadectwa i zaświadczenia wszelkiego rodzaju (np. zaświadczenia dla celów wojskowych, dla uzyskania ulg taryfowych na kolejach i t. p.) winni uczniowie (uczennice) składać dyrekcji szkoły opłatę, odpowiadającą w całości kosztom nabycia i sporządzenia odnośnych świadectw i zaświadczeń.

Taksa za zużycie materjałów, wynosząca semestralnie 20 000 mkp. winna być wpłacona z początkiem każdego półrocza, najpóźniej jednak do końca drugiego miesiąca danego półrocza.

Od opłat tych mogą być zwolnione:

a) w całości dzieci inwalidów wojennych, którzy w walkach o niepodległość Polski lub w powstaniach górnośląskich utracili zdolność zarobkowania, o ile są niezamożni a dzieci ich pilnością i postępami w nauce na zwolnienie to zasługują,

b) w połowie dzieci rodziców niezamożnych, o ile pilnością i postępami w nauce na zwolnienie zasługują. Interesowani rodzice mogą wnosić odpowiednie podania do dyrekcji szkoły, załączając ad a) dowód uznania za inwalidę Wojsk Polskich lub za inwalidę z powstań górnośląskich, ad a i b) dowód niezamożności.

Zwolnienie od tej opłaty dokonywa dyrekcja szkoły z początkiem każdego półrocza na posiedzeniu grona nauczycielskiego, biorąc pod uwagę pilność i postępy ucznia w poprzedniem półroczu.

Wymienione opłaty winne być wnoszone do Kasy Dyrekcji szkoły, która je pobiera i wpłaca prócz taks na fundusz gier ruchomych do kas skarbowych wzgl. komunalnych najpóźniej do 14 dni w sposób specjalną instrukcją kasową przepisany.

Ze względu na ciągłe zmiany kursu waluty wysokość podanych wyżej taks może być co półrocze zmieniona.

Wszystkie taksy raz wpłacone nie podlegają zwrotowi. Dotychczasowe przepisy w sprawie opłat szkolnych tracą moc obowiązującą.

Wojewoda Śląski:
Schultis m. p.

3.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA POCZT I TELEGRAFÓW

z dnia 25. maja 1923 r.

w przedmiocie ryczałtowania opłat pocztowych za przesyłki listowe władz i urzędów państwowych.

Na mocy art. 10. ustawy z dnia 27. maja 1919 r. o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu (Dz. P. P. P. Nr. 44 poz. 310) zarządza się co następuje:

§ 1.

Opłaty pocztowe za zwykłe i polecone przesyłki listowe a to: listy, kartki, druki, próbki towarowe, papiery handlowe (akta), nadawane w obrocie wewnętrznym przez władze i urzędy państwowe, będą uiszczane ryczałtem.

Opłacie ryczałtowej podlegają również polecone przesyłki listowe, nadawane za zwrotnem poświadczeniem odbioru.

§ 2.

Władze i urzędy państwowe, nie mogą nadawać za opłatą ryczałtową:

1) **przesyłek listowych do władz i urzędów w tej samej miejscowości,**

2) **przesyłek listowych przeznaczonych do zagranicy.**

§ 3.

Uboczne opłaty pocztowe za przesyłki listowe a mianowicie: za pospieszne doręczenie, poste restante, opłaty manipulacyjne za ściągnięcie pobrania i t. p. muszą być uiszczane przy nadaniu.

§ 4.

Opłacie ryczałtowej nie podlegają przesyłki listowe, przy których władze i urzędy państwowe przerzucają opłatę pocztową na adresatów. Adresat uiszcza wówczas pojedyńczą taryfową opłatę pocztową. W razie niedoręczalności takiego pisma zwraca się je nadawcy bez ściągania dopłaty obciążającej pismo.

§ 5.

Wysokość rocznego ryczałtu dla poszczególnych władz centralnych ustala corocznie Minister Poczt i Telegrafów na podsta-

wie wyników liczenia przesyłek listowych nadanych przez władze i urzędy państwowe w pewnym przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów określonym czasie.

Ryczałt ten w ciągu roku ulega procentowej zmianie w stosunku do zmiany taryf. Przelew ustalonych dla poszczególnych władz centralnych kwot ryczałtowych na rzecz Ministerstwa Poczt i Telegrafów przeprowadzą właściwe władze centralne.

§ 6.

Przesyłki listowe, nadawane za opłatą ryczałtową, winny być zaopatrzone w nagłówku strony adresowej nazwą nadającej władzy lub urzędu — w brzmieniu ustalonem przez władzę centralną liczbą porządkową protokółu czynności i **odciskiem pieczęci urzędowej oraz u dołu** napisem: „Opłata ryczałtowana rozporządzeniem M. P. i T. z dnia 25. 5. 1923 r. L. 2527/V“.

§ 7.

a) Tak zwykłe jak i polecone przesyłki listowe podlegające opłacie ryczałtowej winny być nadawane przy okienku pocztowem za pomocą książek nadawanych.

b) **Polecone przesyłki listowe mają być wpisywane do pocztowej książki nadawczej pojedyńczo, zwykłe zaś pod ostatnią wpisaną przesyłką poleconą zbiorowo.**

c) Do nadawania zwykłych przesyłek listowych mogą władze i urzędy państwowe używać **także osobnych własnych książek nadawczych** i wpisywać je pojedyńczo. W tym ostatnim wypadku urzędy pocztowe przeliczają i stwierdzają ogólną ilość nadanych przesyłek.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1923 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Wszelkie dotychczasowe przepisy, sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem znosi się.

Kierownik Ministerstwa Poczt i Telegrafów:
Moszczyński.

4.

L. VIII—7549. Katowice, dnia 30. czerwca 1923 r.

Do
Dyrekcji państwowych, komunalnych oraz prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, liceów, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i Powiatowych Urzędów szkolnych, względnie Rad szkolnych powiatowych w Województwie Śląskiem w sprawie języka urzędowego.

Zwracając uwagę na postanowienia ustawy z dnia 16. stycznia 1923 r. w przedmiocie języka urzędowego na obszarze Woje-

wództwa Śląskiego (Dz. Ust. Śl. Nr. 5. poz. 34) oznajmiam dla wiadomości i zastosowania się co następuje:

Język polski jest wyłącznie językiem urzędowym wszystkich Dyrekcji szkół państwowych, komunalnych, oraz prywatnych średnich ogólno-kształcących, liceów, seminarjów nauczycielskich, powiatowych Urzędów szkolnych i kierowników szkół powszechnych w Województwie Śląskiem.

Wyszczególnione powyżej urzędy szkolne obowiązane są wystawiać wszelkie dokumenty publiczne w języku polskim. O ile chodzi o wygotowanie i wierzytelne odpisy dokumentów publicznych, spisanych przed 1. lutego 1923 r. w języku niemieckim, to wydaje się je w tłomaczeniu polskiem z zaznaczeniem, że oryginał jest pisany w języku niemieckim. W razie zachodzących wątpliwości miarodajne jest zawsze brzmienie oryginału. Podanie miejscowości w dokumencie publicznym w nazwie nieurzędowej powoduje nieważność dokumentu.

Wszelka korespondencja Urzędów szkolnych z innemi władzami i urzędami, ciałami samorządowemi i instytucjami publiczno-prawnemi, jakoteż z instytucjami i osobami prywatnemi winne być prowadzone wyłącznie w języku urzędowym.

Pisma do Urzędów szkolnych Województwa Śląskiego mogą być wnoszone w języku polskim lub niemieckim. Na pisma wniesione w języku niemieckim, należy dać odpowiedź w języku urzędowym. Do odpowiedzi tylko wówczas dołączyć należy tłomaczenie w języku niemieckim, jeżeli wnoszący w podaniu, sporządzonem w języku niemieckim, prosił o załączenie tłomaczenia.

Za Wojewodę:
Kierownik Biura prawn. adm.
Dobija-Dziubczyński m. p.

5.

L. dz. VIII/1—4149. Katowice, dnia 28. maja 1923 r.

Do
Dyrekcji państw. szkół średnich
ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich
części górnośląskiej Województwa Śląskiego
w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

W przedmiocie wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe w Państwowych szkołach średnich ogólnokształcących i Seminarjach nauczycielskich górnośląskiej części Województwa zarządzam w porozumieniu z Radą Wojewódzką aż do ostatecznego uregulowania tego wynagrodzenia co następuje:

1. Godziny nadobowiązkowe wogóle:

Renumeracja za naukę przedmiotów ogólnokształcących wynosić będzie jedną dziewięćdziesiątą szóstą $^{1}/_{96}$, a za naukę przed-

miotów technicznych jednę stodwunastą $^1/_{112}$ część miesięcznego uposażenia danego nauczyciela, nie wliczając w uposażenie miesięczne dodatku wojewódzkiego i dodatku za prowadzenie podwójnego gospodarstwa, a to za jednę godzinę lekcji faktycznie odbytej.

II. Pełnienie funkcji specjalnych.

1) Dla przyznania i obliczenia renumeracji w wysokości podanej pod I. zalicza się nauczycielowi miesięcznie, atoli najwyżej przez 10 miesięcy w roku szkolnym:

a) prowizoryczne kierownictwo jako 20 lekcji technicznych, o ile dany nauczyciel oprócz sprawowania prowizorycznego kierownictwa udziela nauki w przepisanej dla przedmiotów jego grupy liczbie, godzin. O ile prowizoryczny kierownik udziela nauki w zmniejszonej liczbie godzin, natenczas od liczby 20 lekcji technicznych odlicza się tyle godzin lekcji, ile godzin brakuje do przepisanej liczby w tygodniu, (n. p. prowizoryczny kierownik obowiązany jest jako nauczyciel do udzielania 24 godzin tygodniowo, a uczy rzeczywiście tylko 18 godzin tygodn. (24—18—6). Remuneracja za tymczasowe kierownictwo należeć mu się będzie przeto za godzin 14 (20—6—14);

b) skarbnictwo jako 20 lekcji technicznych z tem, że pełnienie obowiąków skarbnika nie uprawnia w żaden sposób do zniżenia normalnej liczby godzin udzielania nauki w tygodniu,

c) odprawianie nabożeństwa szkolnego jako 8 lekcji technicznych.

2) Za zawiadywanie bibliteką uczniowską i nauczycielską oraz zbiorami fizyczno-chemicznemi i przyrodniczemi przyznawać będzie Województwo remuneracje w wysokości podanej pod I. na wniosek Dyrekcji należycie uzasadniony zaliczając nauczycielowi miesięcznie atoli najwyżej przez 10 miesięcy w roku szkolnym aż do 8 godzin lekcji technicznych.

3) Nadto w roku szkolnym 1922—23 w państwowym gimnazjum w Katowicach i Królewskiej Hucie oraz gimnazjum matematyczno-przyrodniczem w Królewskiej Hucie zalicza się nauczycielowi miesiecznie najwyżej do końca czerwca 1923 pomoc kancelaryjną (sekretarstwo) jako 16 lekcji technicznych z tem, że pełnienie obowiązków sekretarza nie uprawnia w żaden sposób do zniżenia normalnej liczby godzin udzielania nauki w tygodniu.

Wyżej pod I i II określone wynagrodzenie przyznaje się za czas począwszy od dnia 1. lutego 1923 r.

Wynagrodzenie ad I. tudzież II. p. 1. i 3. płatne jest miesięcznie z dołu, przyczem dnia 1. 6. 1923 należy wypłacić różnicę między wynagrodzeniem pobranem na podstawie norm dotychczasowych a wynagrodzeniem na podstawie niniejszego rozporządzenia się należącem. Natomiast wynagrodzenie ad II p. 2. płatne będzie po zapadnięciu decyzji na wniosek Dyrekcji.

Uwaga Wydziału Oświecenia Publicznego. Sile pomocniczej przyznawać się będzie 1/96 wzgl. 1/112 część miesięcznego uposażenia nauczyciela kawalera a. X. grupy, stopnia 1 ,o ile posiada dyplom z ukończenia studjów wyższych (doktorat, egzamin pro facultate docendi i t. d.), b. IX. grupy, stopnia 1, o ile posiada egzamin rektorski wzgl. wydziałowy lub ukończyła wyższe studja bez zdania egzaminu, c. VIII. grupy, stopnia 1, o ile posiada egzamin seminaryjny lub techniczny lub nie ukończyła jeszcze studjów wyższych.

Za Wojewodę
Naczelnik Wydziału:
w. z.
Dr. Ernest Farnik, m. p.

6.

L. VIII—708. Katowice, dnia 1. czerwca 1923 r.

Do
Dyrekcji państw. szkół średnich ogólnokszt.
części górnośląskiej Województwa Śląskiego
w sprawie czynności kasjerów.

W sprawie czynności kasjera ustanawia Wydział Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego co następuje:

Kasjer

1) wygotowuje listy płatnicze do 20. dnia każdego miesiąca w myśl rozporz. Wydz. Ośw. Publ. z dnia 21. II. br. L. III—377/2.
2) podejmuje i wypłaca pobory dla nauczycieli i funkcjonarjuszy.
3) odbiera wszystkie inne sumy pieniężne przyznane danemu zakładowi oraz poszczególnym członkom grona nauczycielskiego i służbie zakład.,
4) zamawia materjały, przybory, prace dla zakładu na polecenie dyrekcji,
5) wypłaca wszelkie należytości na rachunki, potwierdzone i podpisane przez dyrekcję zakładu,
6) prowadzi dzienniki dochodów i wydatków ściśle według podziału budżetu na oddzielne pozycje, przedkładając je co miesiąc dyrekcji do przeglądu i kontroli,
7) układa roczny budżet wraz z dyrektorem na podstawie dotychczasowych doświadczeń, kosztorysów oraz innych środków pomocniczych,
8) ściąga od uczniów opłaty szkolne za pokwitowaniem, notuje w dzienniku kasowym imiona i nazwiska uczniów oraz kwot przez nich wpłaconych i zestawia listy tych uczniów i kwot,
9) umieszcza bezzwłocznie wszelkie dochody w kasie skarbowej, które mają to przeznaczenie,

10) przedkłada dyrekcji miesięczne zestawienie rachunków wraz ze załącznikami, dyrekcja zaś sprawdza zgodność stanu kasy. Za te czynności przyznaje się kasjerowi aż do odwołania remunerację w wysokości wynagrodzenia za 20 godzin nadobowiązkowych technicznych.

Za Wojewodę
Kierownik Biura prawn. adm.:
(—) **Dobija-Dziubczyński m. p.**

7.

L. VIII—6541.

Do
Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i Powiatowych Urzędów szkolnych w Województwie Śląskiem
w sprawie postępowania w wypadkach zagubienia legitymacji funkcjonarjuszy państwowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie, reskryptem z dnia 1. czerwca 1923 r. Nr. P. O.—4286 zarządziło w sprawie ujednostajnienia trybu postępowania w wypadkach zagubienia legitymacji przez funkcjonarjusza państwowego co następuje:

„O wypadku utraty legitymacji — z jakichkolwiekbądź przyczyn — winien zainteresowany funkcjonarjusz bezzwłocznie donieść na piśmie swej przełożonej władzy służbowej, z dokładnem wyszczególnieniem okoliczności, wśród których utrata nastąpiła. Odnośna władza służbowa zaś, unieważniając zgubioną legitymację, winna o tem niezwłocznie zawiadomić:

1. — właściwą terytorialnie Dyrekcję Kolei.

2. — właściwy terytorialnie Urząd Policji Państwowej, a ponadto żądać od funkcjonarjusza, który legitymację zagubił, umieszczenia na własny koszt ogłoszenia zguby w „Monitorze Polskim“ oraz we właściwym wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Dopiero po uskutecznieniu powyższego może władza służbowa wydać zainteresowanemu funkcjonarjuszowi nową legitymację, opatrzoną nowym numerem porządkowym ogólnej ewidencji legitymacji urzędniczych.

Równocześnie zapowiadam, że zostaną wprowadzone znaczne obostrzenia przy wydawaniu nowych legitymacji w miejsce zagubionych o ile wypadki zagubień będą nadal częste, jak dotychczas.

Powyższe zarządzenie ministerjalne podaję do wiadomości z poleceniem powiadomienia podwładnego personalu.

Za Wojewodę
Kierownik Biura prawn. adm.:
(—) **Dobija-Dziubczyński m. p.**

8.

L: VIII/6248. Katowice, dnia 18. czerwca 1923 r.

Do

Dyrekcji państwowych i komunalnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, oraz Powiatowych Urzędów szkolnych w Województwie Śląskiem w sprawie przyjmowania wkładów w złotych polskich na książeczki oszczędnościowe.

Dyrekcja Oddziału Pocztowej Kasy Oszczędności (PKO) w Katowicach, ulica Mickiewicza Nr. 28 (Augusta-Schneidera), podaje do wiadomości, iż z dniem 1. maja br. P. K. O. rozpoczęła przyjmowanie wkładów w złotych polskich na książeczki oszczędnościowe.

Wkłady przyjmowane są według kursu złotego polskiego w dniu wpłaty.

Wypłaty uskuteczniane będą według kursu złotego polskiego w dniu wypłaty.

Obecne warunki nieustalenia wartości marki usunęły możliwość skupiania oszczędności pieniężnej. Przyjęcie przez P. K. O. stałego miernika, w którym obliczane będą wkłady, zapobiegnie obniżaniu się ich wartości, a więc stworzy podatny grunt dla rozwoju oszczędności pieniężnej.

Przy obliczaniu wartości wkładów P. K. O. kierować się będzie kursem ustalonym perjodycznie przez Ministra Skarbu dla 6% bonów skarbowych.

Najmniejszą wysokość wkładu oznaczono na 1 zł. pol. Wkłady w zwyż nie są ograniczone. P. K. O. wypłaca każdej chwili równowartość wkładów złotowych w markach według kursu złotego.

Wkłady mają zabezpieczenie w papierach (opiewających na złote).

Wysokość oprocentowania wkładów złotowych wynosi 4½%.

Niniejsze zawiadomienie należy podać w drodze okólnej całemu P. T. Personalowi do wiadomości.

Za Wojewodę
Kierownik Biura prawn. adm.:
(—) **Dobija-Dziubczyński m. p.**

9.

L. dz. VIII—1466. Katowice, dnia 30. czerwca 1923 r.

Do

Dyrekcji Seminarjów nauczycielskich (część górnośląska) w sprawie rozkładu zajęć w roku szkolnym 1923/24.

Dla uzgodnienia pracy we wszystkich seminarjach nauczycielskich Województwa Śląskiego tak z nowym rokiem szkolnym

1923/24, jak i na przyszłość Wydział Oświecenia Publicznego postanawia co następuje:

1) Konferencje okresowe i plenarne.

a) W pierwszych dniach każdego roku szkolnego odbędzie się konferencja całego grona nauczycielskiego, na której 1) dyrektor odczyta wszystkie okólniki i pisma z Wydziału Oświecenia Publicznego, 2) wezwie nauczycieli do przedłożenia materjału naukowego z poszczególnych przedmiotów na I. okres konferencji, 3) wezwie nauczycieli języka polskiego, niemieckiego do przedłożenia tematów wypracowań pisemnych na pierwszy okres konferencyjny na piśmie, 4) poda do wiadomości rozkład poszczególnych przedmiotów między członków grona nauczycielskiego;

b) Poda do wiadomości podział godzin;

c) Wnioski.

Każda konferencja ma być podana przez księgę ogłoszeń (w sali konferencyjnej) wraz z podaniem porządku dziennego konferencji.

Rozkład materjału naukowego, rozkład zajęć między członków grona nauczycielskiego, podział godzin jak i tematy wypracowań pisemnych po przyjęciu ich przez konferencję nauczycieli mają być przedłożone Wydziałowi Oświecenia Publicznego do zatwierdzenia.

Konferencji okresowych w każdym półroczu ma być 4 a to:

w I. półroczu 15. października, 15 listopada, 15. grudnia, 22. stycznia (zarazem klasyfikacyjna);

w II. półroczu 15. marca, 16. kwietnia, 18. maja, 23. czerwca klasyfikacyjna).

Celem konferencji okresowych jest ocenienie ucznia (nicy) za dany okres z poszczególnych przedmiotów, która to ocenę powinien po konferencji odbytej podać gospodarz klasy do wiadomości uczniom (uczenicom).

Po przeprowadzeniu oceny uczniów (uczenic) całego zakładu, ma się odbyć konferencja plenarna, której porządek dzienny ma być następujący:

1) Odczytanie pism z Wydziału Oświecenia Publicznego.
2) Przedłożenie sprawozdania gospodarzy klas z danego okresu,
3) Przedłożenie materjału naukowego na następny okres konferencyjny.
4) Omówienie tematów pisemnych.
5) Uwagi dyrektora z przeprowadzonej hospitacji zakładu za dany okres konferencyjny.
6) Referat,
7) Wnioski.

Protokół z konferencji plenarnej na piśmie ma być przedłożony Wydziałowi Oświecenia Publicznego wraz z dołączeniem pod 2), 3), 4), 5), 6), 7), i podpisany przez wszystkich członków gro-

na nauczycielskiego. Przedłożony materjał naukowy na następny okres konferencyjny przeglądnie dyrektor zakładu, czy zgadza się on z programem nauki Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, jeżeli nie wezwie dyrekcja danego nauczyciela do wygotowania materjału naukowego według programu nauki i zapoznania się nauczyciela z programem nauki tego przedmiotu, którego nauczyciel udziela.

Protokół z konferencji plenarnej wraz z dotyczącem wymienionych od 2—7 rzeczy ma być przedłożony Wydziałowi Oświecenia Publicznego najpóźniej do dni 5 po konferencji plenarnej pod osobistą odpowiedzialnośnością Panów Dyrektorów, a to celem zwrotu protokołu konferencji jak najprędzej Dyrekcji, a nie jak to często bywa z powodu póżnego przedłożenia protokołów przez Dyrekcję, że odbywa się już następna konferencja, a protokołu z powodu późnego przesłania w Dyrekcji jeszcze niema.

Sprawozdanie za każdy okres konferencyjny nabyć można w Książnicy T. N. S. W. we Lwowie (Każdy kurs osobne prowadzenie). Każda konferencja okresowa i plenarna ma być podana przez księgę ogłoszeń gronu naucz. do wiadomości przynajmniej na 5 dni wraz z podaniem porządku dziennego konferencji, a to celem wypytania niepewnych uczniów (nic) przed konferencją. Noty w katalogu klasowym przez profesorów danych przedmiotów mają być wpisane przed rozpoczęciem konferencji okresowej, co późniiej jest obowiązkiem dyrektora stwierdzić w katalogach i wezwać danego nauczyciela do wypełnienia not.

Noty mają być do kataloga wpisane atramentem.

W katalogu głównym każdy nauczyciel po kwalifikacji jest obowiązany wpisać notę własnoręcznie. Dyrekcja zbada czy w katalogach wszystko zostało należycie wypełnione, by nie zachodziły wypadki nie wciągnięcia not do katalogu.

Dyrekcje już w czasie wakacji zamówią w Książnicy T. N. S. W. dzienniki lekcyjne, katalogi okresowe i sprawozdania tak, żeby z początkiem nowego roku szkolnego wszystko było przygotowane do rozpoczęcia nauki. Katalogi główne można zamówić później w ciągu roku szkolnego. Prócz wyżej podanych konferencji mogą się odbyć konferencje inne, jak np. konferencje w sprawie rozdziału wpisowego na zakupno pomocy naukowych, książek dla bibljoteki, pracowni itd.

Natomiast inne konferencje „nadzwyczajne" na propozycje grona nauczycielskiego mogą być zwołane przez pisemne zgłoszenie grona naucz. w Dyrekcji, podpisane przynajmniej przez połowę grona naucz. domagającą się zwołania konferencji.

Do tych zarządzeń zastosuje się ściśle grono nauczycielskie pod osobistą odpowiedzialnością p. dyrektorów.

Za Wojewodę
Naczelnik Wydziału
w. z. **Wysocki.**

10.

L.: VIII/7463. Katowice, dnia 30. czerwca 1923 r.

Do

Dyrekcji Seminarjów nauczycielskich w sprawie zorganizowania pracowni naukowych z nowym rokiem szkolnym 1923/24.

W niektórych Seminarjach nauczycielskich, zwłaszcza w Seminarjach nauczycielskich na Górnym Śląsku nauka przedmiotów takich, jak chemja, fizyka i przyroda była prowadzona w obecnym roku szkolnym pamięciowo bez przeprowadzenia doświadczeń z tych powodów, że Seminarja te dopiero zaczęły swoje istnienia i nie posiadały przyrządów, urządzeń i materjałów, potrzebnych do urządzania doświadczeń, wchodzących w zakres wyżej wymienionych przedmiotów, a te zakłady, które miały nawet potrzebne przyrządy i materjały nie wykorzystały ich należycie nie zaznajomiły uczniów(nic) z temi przyrządzeniami, które w zakładach się znajdują.

Obecnie Wydział Oświecenia Publicznego zwraca się do nauczycieli wyżej wymienionych przedmiotów, przyrzekając ze swej strony wydatną pomoc materjalną, o zorganizowanie pracowni (laboratorjów) celem uprzystępnienia młodzieży tej gałęzi wiedzy i zachęcenia jej do samodzielnych badań, które naukę szkolną pogłębią i wzbudzą wśród młodzieży zamiłowanie do przedmiotów przyrodniczych.

W tym celu należałoby w zakładzie każdym jedną salę przeznaczyć specjalnie na taką pracownię i w miarę otrzymywania środków pieniężnych pracownie taką z roku na rok ulepszyć.

Nauczyciele tych przedmiotów winni zaznajomić się z całym szeregiem dzieł wyszłych w tym zakresie, aby nie tylko zorganizowali te pracownie, lecz należycie je prowadzili i dali tym sposobem kandydatom stanu nauczycielskiego możność robienia doświadczeń, które potem zużytkują oni przy nauce tych przedmiotów w szkole powszechnej, zwłaszcza tu na Górnym Śląsku, gdzie każda szkoła posiada skromne wprawdzie gabinety, leżące odłogiem, bo nauczyciele nie umieją się sami zabrać do przeprowadzenia najprymitywniejszych nawet doświadczeń z chemji i fizyki.

Dla zapoznania się nauczycieli z doświadczeniem z wyżej wymienionych przedmiotów podaje Wydział Oświecenia Publicznego szereg podręczników w najnowszych czasach.

Do chemji.

1. Kazm. Jabłczyński. Systematyczne ćwiczenia laboratoryczne z chemji nieorganicznej.
2. Dr. K. Jabłczyński. Doświadczenia z chemji w życiu codziennym.
3. Młody chemik. Zbiór doświadczeń chemicznych. Moja biblioteka (nakł. Arcta).

4. Konnick: Ćwiczenia chemiczne. przekład Dominkiewicza.
5. Duchowicz: Doświadczenia chemiczne przy użyciu najprostszych środków.
5. Frank-Limbach: Chemja z mineralogią.

Do fizyki.

Gregory i Simmons. Ćwiczenia praktyczne z fizyki.
St. Kramsztyk. Doświadczenia fizyczne bez przyrządów (Warszawa. Wende).

Do biologji.

Męczkowska-Rychterówna. Metodyka przyrodoznastwa.
Adam Czartkowski. Ćwiczenia z anatomji roślin.
Atlas roślin.

Dyrekcje z początkiem roku szkolnego zażądają odpowiednich kwot na urządzenie pracowni i w miarę środków pracownie te będą rozwijać.

Za Wojewodę.
Naczelnik Wydziału
w. z. **Wysocki.**

11.

L. VIII. 9314. Katowice, dnia 1. sierpnia 1923 r.

Do

Dyrekcji Szkół Średnich ogólnokształcących w Województwie Śląskiem w sprawie Wydziału Ogólnego na Politechnice Lwowskiej.

Reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. kreowano w r. 1921/22 na Politechnice Lwowskiej Wydział Ogólny. Celem tego Wydziału jest przedewszystkiem kształcenie sił nauczycielskich dla szkół zawodowych oraz w niektórych przedmiotach dla szkół średnich. Również specjalizacja w pewnych przedmiotach teoretycznych i praktycznych jest w przyszłości przewidziana.

Wobec doniosłej roli dla Państwa i Narodu, jaką mają spełnić szkoły zawodowe, jest rzeczą wskazaną, by wychowańcy, działający w tych szkołach w przyszłości, mogli nabyć gruntowne i odpowiednie wykształcenie, przygotowujące ich do przyszłego zawodu.

Dyrekcje winne poinformować młodzież o tym ważnym terenie pracy naukowej.

Za Wojewodę.
Dr. Ernest Farnik m. p.
Zastępca Naczelnika Wydziału.

12.

L. VIII. 12371. Katowice, dnia 25. sierpnia 1923 r.

Do

Dyrekcji Państwowych, komunalnych i prywatnych Zakładów średnich i wyższych, Seminarjów nauczycielskich i Powiatowych Urzędów Szkolnych wzgl. Rad Szkolnych Powiatowych w Województwie Śląskiem

w sprawie prenumerowania „Dziennika Urzędowego Wydziału Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego“.

„Dziennik Urzędowy“ jest organem Wydziału Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego. Wszystkie rozporządzenia i okólniki umieszczone w „Dzienniku“ mają moc obowiązującą.

„Dziennik Urzędowy“ winny prenumerować wszystkie państwowe, komunalne i prywatne zakłady szkolne, Powiatowe urzędy szkolne wzgl. Rady Szkolne Powiatowe, Dozory wzgl. Deputacje szkolne i Rady Szkolne miejscowe w obrębie Województwa.

Z treścią „Dziennika“, przed złożeniem go do zbiorów, mają się zapoznać wszyscy członkowie odnośnego grona nauczycielskiego.

Ze względu na zmianę stosunków drożyźnianych, cena numeru będzie podana każdorazowo w odnośnym numerze. Prenumeratę należy uiszczać kwartalnie z dołu.

Za Wojewodę.
(—)**Tadeusz Dobija-Dziubczyński,**
kierownik Biura Prawno-Adm.

13.

L. VIII. 12088. Katowice, dnia 26. sierpnia 1923 r.

W sprawie kursów metodyczno-katechetycznych.

Z inicjatywy Administratora Apostolskiego urządza Wydział Oświecenia Publicznego z upoważnienia Pana Wojewody bezpłatne kursa metodyczno-katechetyczne od dnia 17. września br. dla nauczycieli(ek) stałych, tymczasowych, nie mających kwalifikacji do nauczania religji.

Kursa odbywać się będą w porze popołudniowej co drugi dzień po 2 godziny w miejscowościach: Katowice, Król.-Huta, Mysłowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec, Rybnik, Wodzisław, Pszczyna, Mikołów i Bielszowice, ewentualnie także Żory i Nowy Bieruń. Kursa obejmują wykłady teoretyczne i ćwiczenia praktyczne, prowadzone przez siły fachowe, polecone przez przedstawiciela Ministerstwa WR. i OP. i trwają trzy tygodnie.

Udzielenie „missio canonica“ zależne jest od ukończenia powyższego kursu. Ze względu na brak duchowieństwa i znaczenie

wychowawcze religji, wskazanem jest, by nauczycielstwo wzięło jak najliczniejszy udział w kursach powyższych.

Zgłoszenia należy wysyłać do Wydziału Oświecenia Publ. drogą urzędową najdalej do 10. września br. z podaniem charakteru służbowego i ewentualnych życzeń co do czasu i miejscowości.

Nauczyciele, mający już kwalifikację do nauczania religji, tudzież nauczyciele(ki) pomocniczy mogą brać udział w kursach w charakterze hospitantów.

Za Wojewodę.
(—)**Dr. Ernest Farnik,**
Zastępca Naczelnika Wydziału.

14.

L. VIII. 11569. Katowice, dnia 26. sierpnia 1923 r.

Do
Powiatowych Urzędów Szkolnych wzgl. Rad Szkolnych Powiatowych w Województwie Śląskiem
w sprawie Walnego Zjazdu Delegatów Ognisk Związku Polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 11. sierpnia 1923 r. Nr. 10223/I komunikuje:

W czasie od 8. do 11. września 1923 r. włącznie odbędzie się w Warszawie Zjazd Walny Delegatów Ognisk i Oddziałów powiatowych Związku polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych. Według statutu Związku Ognisko (Oddział) ma prawo delegować na Zjazd jednego delegata na 50 (wzgl. do 50) członków.

Ministerstwo upoważnia Wydział Oświecenia Publicznego do udzielenia zezwoleń Inspektorom Szkolnym na urlopowanie na czas od dnia 8. do 11. września b. r. nauczycieli publicznych szkół powszechnych, którzy zostaną delegowani na powyższy Zjazd.

W myśl powyższego upoważniam Powiatowe Urzędy Szkolne wzgl. Rady Szkolne powiatowe do urlopowania nauczycieli, delegowanych na powyższy Zjazd, na czas od 8.—11. września br.

Za Wojewodę.
(—) **Tadeusz Dobija-Dzlubczyński.**
kierownik Biura Prawno-Adm

15.

L. VIII. 7464. Katowice, dnia 6. lipca 1923 r.

Do
Dyrekcji Seminarjum Nauczycielskich
w sprawie podręczników szkolnych na rok 1923/24.

W roku szkolnym 1922/23 podał Wydział Oświecenia Publicznego Dyrekcjom Seminarjów Nauczycielskich wykaz podręczników szkolnych do użytku od kursu I—IV. Wykaz ten obowiązuje nadal z następującemi zmianami:

Kurs I. Religja. Ks. Szydelski. Dzieje biblijne przed Jezusem Chrystusem. Historja starożytna należy wprowadzić zamiast podręcznika Zakrzewskiego podręcznik: Historja starożytna dla Seminarjum nauczycielskiego. Jastrzębska.

Kurs II. Religia. Ks. Szydelski. Dzieje biblijne Nowego przymierza.

Geografja Europa Radliński.

Przyroda: Przyroda martwa. Michalski.

Kurs IV. Religja. Zarys historji kościoła katolickiego dla Seminarjum Nauczycielskiego, ks. Gadowski. Mikołów—Miarka. Wykaz podręczników na kurs V. został podany w okólniku z dnia 30. czerwca br. L. VIII-7464.

Wykaz książek dla szkoły ćwiczeń zostanie również przesłany Dyrekcjom.

Wykaz książek należy zestawić kursami i wywiesić na tablicy ogłoszeń do wiadomości kandydatów(tek).

Za Wojewodę:
Naczelnik Wydziału.
wz. **Wysocki** m. p.

16.

L dz. VIII-8190 Katowice, dnia 5. lipca 1923 r.

Do

Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących części górnośląskiej Woj. Śląskiego
w sprawie książek szkolnych.

Wydział Oświecenia Publicznego poleca następujące książki szkolne do użytku w nowym roku szkolnym:

I. Dla religji rzymsko-katolickiej:

1. Katechizm dla djecezji wrocławskiej.

Ks. Damroth, Dzieje biblijne w opracowaniu Ks. Bromboszcza.

3. Ks. Hoppe, Droga do nieba, dla dzieci, Racibórz.

4. Ks. T. Kowalewski, Liturgika, czyli wykład obrzędów kościoła katolickiego.

5. Ks. Kruczyński, Ewangelja i dzieje apostolskie. Warszawa.

6. Ks. R. Archutowski. Historja kościoła katolickiego w zarysie, Lwów-Warszawa.

7. Ks. M. Sieniatycki, Dogmatyka ogólna. Kraków.

8. Ks. M. Sieniatycki, Dogmatyka szczegółowa, Kraków.

9. Etyka katolicka, Podręcznik szkolny Lwów.

II. Dla języka polskiego.

1. St. Szober, Gramatyka języka polskiego, Zeszyt 1, 2, 3. Warszawa.

2. J. Stein i R. Zawiliński, Gramatyka języka polskiego dla szkół średnich.

3. M. Reiter, Czytania polskie dla klasy 1., 2. i 3. Lwów.

4. F. Próchnicki i K. Wojciechowski, Wypisy polskie dla szkół średnich. I. IV. i V. Lwów-Warszawa.

5. L. Komarnicki, Historja literatury pol. w wieku XIX., Cz. II, Warszawa.

6. I. Chrzanowski i K. Wojciechowski, Wypisy polskie Cz. I, II Lwów-Warszawa.

7. C. Bogucka i Niewiadomska, wypisy polskie na kl. I. II. III., Warszawa.

III. Dla języka łacińskiego.

1. Z. Samolewicz, Zwięzła gramatyka **łacińska, Cz. I., wydanie XII.,** Lwów—Warszawa.

2. Z. Samolewicz i T. Sołtysik, Gramatyka łacińska, Cz. I., Składnica—Lwów—Warszawa.

3. A. Frączkiewicz, Pierwsza książka dla nauki języka łacińskiego. Lwów-Warszawa.
4. A. Frączkiewicz, Druga książka dla nauki języka łacińskiego. Lwów-Warszawa.
5. P. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie. Cz. I. i II. Lwów.
6. A. Danysz, Materiały do kompozycji łacińskich. Lwów—Warszawa.
7. G. Julii Caesaris Comentarii de bello Gallico. Ed. Fr. Terlikowski.
8. T. Sinko. Wiązanka wierszy Owidjusza. Lwów—Warszawa.
9. „ Wybór dzieł Wergiljusza. Lwów—Warszawa.
10. „ Poezje Horacjusza. Lwów—Warszawa.
11. Szczepański, Wybór mów Cycerona. Cz. I., II., III. Lwów—Warszawa.
12. „ Wybór z pism retorycznych, filozoficznych i listów Cycerona. Lwów—Warszawa.
13. J. Jędrzejewski, Tyt. Liwjusza Dzieje rzymskie w wyborze. Lwów—Warszawa.

IV. Dla języka greckiego.

1. E. Fiderer, Gramatyka języka greckiego, Lwów—Warszawa.
2. J. Winkowski i J. Taborski, Ćwiczenia greckie, Lwów.
3. Fiderer. Wybór z pism Ksenofonta. Lwów—Warszawa.
4. Homer, Odyseja i Iljada.
5. J. Jędrzejewski, Wybór pism Platona, Lwów—Warszawa.
6. J. Oko. Sofoklesa Antygona. Lwów—Warszawa.
7. „ Edyp w. Kolonie, Lwów—Warszawa.

V. Dla języka francuskiego.

1. St. Węckowski. Książka francuska, Cz. I., II., III., IV., Lwów-Warsz.
2. „ J. Szarota. La France. Premiere partie. Lwów—Warszawa.
3. „ La France. Seconde partie. Lwów—Warszawa.

VI. Dla języka angielskiego.

1. Tytus Benni, Podręcznik języka angielskiego, Lwów—Warszawa.
2. „ „ Gramatyka angielska. Lwów—Warszawa.
3. Charles Dickens. A Christmas ~~Christa~~ Carol (oprac. K. Kardaszewicz). Lwów—Warszawa.
4. Knapczykówna, Początki języka angielskiego, Lwów—Warszawa.

VII. Dla historii.

1. S. Gebert i G. Gebertowa. Opowiadania z dziejów ojczystych, Lwów—Warszawa.
2. „ „ Historja starożytna Cz. I. i II. Lwów-Warsz.
3. A. Ryniewicz, Początkowy kurs historji średniowiecznej i nowożytnej, Lwów—Warszawa.
4. A. Lewicki. Zarys historji Polski (opr. i uzupełnił J. Friedberg, Warsz.)
5. St. Pawłowski — J. St. Bystroń — A. Peretiatkowicz, Polska współczesna. Lwów—Warszawa.
5. Nanke. Historja średniowieczna. Lwów—Warszawa.

VIII. Dla geografji.

1. E. Romer i M. Polaczkówna. Pogadanki krajoznawcze. Lwów-Warszawa.
2. M. Siwak, Geografja, Cz. I. i II., Lwów.
3. St. Pawłowski, Geografja T. I., II., III.
4. W. Kałkowski. Geografja fizyczna. Wyd. III., przejrzał i uzupełnił Lud. Sawicki, Warszawa.
5. E. Romer. Atlas, Lwów—Warszawa.
6. F. Fuchs i Radliński, Geografja Europy.

IX. Dla geografji i mineralogji.

1. Jan Lewiński, Podstawy mineralogji i geologji. Warszawa.
2. W. Friedberg, Zarys geologji.

X. Dla matematyki.

1. T. Sierzputowski, Arytmetyka Cz. I., II., III. i IV., Lwów—Warszawa.
2. I. Michułowicz, Podręcznik arytmetyki dla klas IV., V., VI., VII., Lwów—Warszawa.
3. A. Łomnicki, Geometrja, Cz. I. Planimetrja, Stereometrja, Lwów-Warsz.
4. „ Geometrja, Cz. III., Początki geometrji analitycznej. Lwów-Warszawa.
5. „ Trygonometrja.
6. Jan Zydler, Zarys geometrji analitycznej na płaszczyźnie.
7. Ks. Bartel, Geometrja wykreślna, Lwów—Warszawa.
8. M. Łazarski, Zasady geometrji wykreślnej, Lwów.
9. I Kranz, Logarytmy, Kraków.
10. Schlömilch, Tablice logarytmiczne i trygonometryczne pięciocyfrowe.

XI. Dla przyrodnictwa.

1. I. Domaniewski, Pogadanki przyrodnicze, Cz. I. II., III. Lwów-Warsz.
2. J. Rostafiński, Początki botaniki, Lwów.
3. J. Nussbaum—Hilarowicz, Podręcznik zoologji, Lwów.

XII. Dla fizyki.

1. Wł. Natanson i K. Zakrzewski, Nauka fizyki, Tom I., II. Warszawa.
2. Złobicki, Wiadomości z fizyki, Warszawa.
3. Ks. Sporżyński, Fizyka dla użytku szkół średnich, T. I. i II. Warszawa.

XIII. Dla chemji.

1. A. Dolland i Br. Duchowicz Chemja organiczna, Kraków.
2. Br. Duchowicz Wiśniewski. Wiadomości z chemji i mineralogji dla klas niższych szkół średnich. Lwów.
3. L. Bruner i S. Tołłoczko, Chemja nieograniczna, Warszawa.

Dyrekcja zechce wybrać z tego spisu podręczniki i dodać lektury, które w nowym roku szkolnym mają być używane w tutejszym zakładzie i zestawiwszy je według klas, przedłożyć W. O. P. do zatwierdzenia najpóźniej do 1. sierpnia 1923 r. Przy wyborze podręczników należy uwzględnić stan podręczników ubiegłego roku szkolnego, aby rodziców zwłaszcza uboższych nie narażać na zbyt wielkie koszta.

Po zatwierdzeniu podręczników i lektur winna Dyrekcja postarać się o to, aby uczniowie z początkiem roku szkolnego byli zaopatrzeni w potrzebne książki szkolne.

Za Wojewodę:
Naczelnik Wydziału: w. z. **Mieániak.**

17.

L. VIII. 13 100. Katowice, dnia 27. sierpnia 1923 r

Do
Powiatowych Urzędów Szkolnych w części Górnośląskiej Województwa Śląskiego
w sprawie podręczników szkolnych w szkołach powszechnych.

Wydział Oświecenia Publicznego poleca następujące książki szkolne do użytku w nowym roku szkolnym:

Język polski.

Oddział I. T. Bernadzikiewicz. Początki czytania i pisania, czyli elementarz z obrazkami. Poznań. Nakład Towarzystwa Czytelni Ludowych.

Górnośląscy Nauczyciele. Elementarz do użytku szkolnego i domowego Mikołów 1920. Spółka Wydawnicza Miarki.

Oddział II. C. Bogucka — C. Niewiadomska. Pierwsza książka do czytania. Wydanie 10. Warszawa 1920 r. Gebethner i Wolff.

J. Poprawski. Książka do czytania. Część I. Szamotuły 1920 r. Nakład Kawalera.

Oddział III. C. Bogucka i C. Niewiadomska. Druga książka do czytania. Wydanie 12. Warszawa, 1921 r. Gebethner i Wolff.

Wanda Jędrzejowska. Czytanki Polskie. Cz. I. Pierwsza książka po elementarzu. Warszawa 1921. Inst. Wydawn. Bibl. Polska.

H. Galle. Wypisy Polskie na klasę wstępną. Wydanie II. Warszawa M. Arct.

C. Niewiadomska. Czytanki dla szkół początkowych. Rok, drugi. Wydanie 5. Warszawa, 1921 r. Gebethner i Wolff.

J. Poprawski. Książka do czytania. Część II. Szamotuły, 1921 r. Nakład Kawalera.

Oddział IV. C. Bogucka i C. Niewiadomska. Wypisy Polskie na klasę I. Wydanie 9. Warszawa 1919. r. Gebethner i Wolff.

H. Galle. Wypisy Polskie na klasę I. Wydanie poprawione i uzupełnione. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Oddział V. C. Bogucka i C. Niewiadomska. Wypisy Polskie na klasę II. Wydanie 8. Warszawa 1920 r. Gebethner i Wolff.

H. Galle. Wypisy Polskie na klasę II. Wydanie 7. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Oddział VI. C. Bogucka i C. Niewiadomska. Nasi pisarze, ich życie i dzieła. Wydanie 2. Warszawa 1920 r. Gebethner i Wolff.

Ćwiczenia gramatyczne.

Oddział IV. C. Niewiadomska. Drugi rok gramatyki — klasa I. Wydanie II. Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff.

St. Szober. Gramatyka Polska w ćwiczeniach. Zeszyt II. Wydanie 3. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Oddział V. C. Niewiadomska. Trzeci rok gramatyki — klasa II. Wydanie 8. Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff.

Oddział VI. C. Niewiadomska. Czwarty rok gramatyki — Składnia. Wydanie 6. Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff.

St. Szober. Gramatyka Polska w ćwiczeniach. Zeszyt IV. Wyd. 2. Warszawa 1921 r. M. Arct.

lub Oddziały IV., V., VI. Ig. Stein i R. Zawiliński. Gramatyka języka polskiego dla szkół powszechnych i śred. Wydanie 2. Warszawa 1920. M. Arct.

Rachunki z Geometrją.

Oddział I. Krantz. Zbiór zadań rachunkowych dla szkół ludowych na stopień niższy. Poznań. Księgarnia Św. Wojciecha.

To samo na stopień średni.

Krantz. Rachunki dla szkół ludowych (dla nauczyciela).

A. Rudnicka. Zbiór zadań arytmetycznych z krótkiemi wskazówkami metodycznemi. Część wstępna. Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff. (Dla nauczyciela). Część I. (wydanie poprawione). Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff (dla nauczyciela).

T. Sierzputowski. Elementarz rachunkowy. Część I. Pierwszy rok nauki. Lwów—Warszawa. Książnica Polska.

Oddział II. A. Rudnicka. Zbiór zadań arytmetycznych z krótkiemi wskazówkami metodycznemi. Wydanie IV. rok 2. Warszawa 1920. Gebethner i Wolff.

Oddział III. A. Rudnicka Zbiór zadań arytmetycznych z krótkiemi wskazówkami metodycznemi. Cz. III. Wyd. 5. Warszawa 1920 r. Gebethner i Wolff.

T. Sierzputowski. Arytmetyka. Liczby całkowite. Rachunki w zakresie liczbowym od 1. do 1000. (2000). Część I. Wydanie III. (trzeci rok nauczania). Lwów—Warszawa 1921 r Książnica Polska.

Oddział IV. A. Rudnicka. Zbiór zadań arytmetycznych z krótkiemi wskazówkami metodycznemi. Część IV. Wydanie 2. Warszawa 1921 r. Gebethner i Wolff.

T. Sierzputowski. Arytmetyka. Liczby całkowite. Rachunki w rozszerzonym zakresie liczbowym. Mierzenie. Geometrja poglądowa. Część II. (Czwarty rok nauczania). Lwów—Warszawa 1921 r. Książnica Polska.

Oddział V., VI., VII. J. Grabowski. Geometrja dla szkół powszechnych siedmioklasowych. Część I. Warszawa, Nakład „Naszej Księgarni".

T. Sierzputowski. Arytmetyka. Liczby ułamkowe. Wiadomości z poglądowej geometrji. Część III. (piąty rok nauczania). Lwów—Warszawa 1920 r. Książnica Polska. (Zawiera także materjał dla oddziału V. szkół dwuklasowych).

T. Sierzputowski. Arytmetyka. Liczby wymierne. Początki arytmetyki ogólnej. Część IV. (szósty i siódmy rok nauczania). Lwów—Warszawa 1920 r. Książnica Polska. (Zawiera także materjał dla Oddziału V. szkół dwuklasowych).

Przyroda żywa.

Oddział IV., V. B. Dyakowski. Historja Naturalna (kurs niższy ułożony według zbiorowisk). Część I. Wydanie 9. Warszawa M. Arct. Część II. Wydanie 6. Warszawa 1920 r. M. Arct.

Dr. W. Kudełka. Wiadomości z botaniki dla niższych klas szkół średnich. Lwów 1918 r. K. S. Jakubowski.

Dr. J. Limbach. Botanika dla klas niższych szkół średnich. Lwów 1913 r. B. Połoniecki.

Dr. J. Nussbaum— Hilarowicz iDr. T. Wiśniowski. Wiadomości z zoologji dla niższych szkół średnich. Wydanie 6. Lwów 1920 r. K. S. Jakubowski.

Książki pomocnicze.

T. Męczkowska i St. Rychterówna. Ćwiczenia z przyrody żywej. Wydanie 3. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Przyroda martwa.

Oddział VI. i VII. M. Brzeziński. Krótka nauka o ciałach przyrody martwej, ich własnościach, przemianach i znaczeniu. Wydanie 8. Skład główny: Warszawa. Księgarnia Polska. Warecka 15.

B. Duchowicz i T. Wiśniowski. Wiadomości z chemji i mineralogji. Wydanie 3. Lwów 1920 r. K. S. Jakubowski.

W. Złobicki. Wiadomości z fizyki. Wydanie 3. Lwów 1920 r. K. S. Jakubowski.

Książki pomocnicze.

B. Duchowicz. Doświadczenia chemiczne przy użyciu możliwie najprostszych przyrządów. Lwów 1918 r. P. Tow. Ped.

T. Męczkowska i Rychterówna St. Cwiczenia z przyrody martwej. Wydanie 3. Warszawa 1920 r. M. Arct.

T. Męczkowska i St. Rychterówna. Metodyka przyrodoznastwa. Wydanie 2. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Geografja.

(Nauka odbywa się bez podręcznika w związku z nauką języka polskiego.)

Oddział I. II. L. Sawicki. Elementarz geograficzny. Kraków 1921 r. Dziedzictwo w Cieszynie.

Oddział III. L. Sawicki. Geografja dla 3. stopnia siedmioklasowej szkoły powszechnej. Kraków 1921 r. Dziedzictwo w Cieszynie.

Oddział IV. L. Sawicki Geografja dla 4. stopnia siedmioklasowej szkoły powszechnej. Kraków 1921 r. Dziedzictwo w Cieszynie.

Oddział V. A. Nałkowska. Krótka geografja. Część I. Wydanie 10. Warszawa 1921 r. J. Lisowska.

L. Sawicki. Geografja dla V. stopnia siedmioklasowej szkoły powszechnej. Kraków 1921 r. Nakład autora. Kraków-Dębniki, Barska 41.

Oddział VI. A. Nałkowska. Krótka geografja. Część II. Wydanie 6. Warszawa 1921 r. J. Lisowka.
L. Sawicki. Geografja dla VI. stopnia siedmioklasowej szkoły powszechnej. Wydanie 3. Kraków 1922 r. Nakładem autora.

Oddział VII. L. Sawicki i H. Witkowska. Nauka o Polsce współczesnej. Podręcznik dla VII. stopnia siedmioklasowej szkoły powszechnej. Warszawa 1921 r. M. Arct.

Historja.

Oddział V. B. Gebert i G. Gebertowa. Opowiadania z dziejów powszechnych ze szczególnym uwzględnieniem Dziejów Polskich. Część I. Do Elekcji Stanisława Augusta. Lwów—Warszawa 1920 r. Książnica Polska.
Włodzimierz Jarosz. Dzieje Polski. Opowiadania dla młodzieży. Z ilustracjami Wandy Korzeniowskiej. Warszawa 1921 r. Inst. Wyd. Bibl. Polska.
Włodzimierz Jarosz. Opowiadania z Dziejów powszechnych i polskich dla klasy V. szkół powszechnych. Część I. do czasów Stanisława Augusta. Warszawa 1921 r. Inst. Wyd. Bibl. Polska.

Oddział VI. B. Gebert i G. Gebertowa. Opowiadania z dziejów powszechnych ze szczególnem uwzględnieniem Dziejów Polski. Część I. (do ostatnich czasów). Lwów—Warszawa 1921 r. Książnica Polska.

Spiew.

Oddział I., II. i III. Karol Hławiczka. Śpiewnik szkolny. Część 1. Pieśni dla 1., 2. i 3. roku szkolnego. Cieszyn 1922. Nakładem „Kresów" w Cieszynie.
P. Maszyński. Polski śpiewnik szkolny. Wydanie nowe. Warszawa 1920 r. Gebethner i Wolff.

Za Wojewodę:
Dr. Ernest Farnik,
Zastępca Naczelnika Wydziału.

18.

INSTRUKCJA.

w sprawie podręczników w szkołach powszechnych.

Szkoły z językiem wykładowym niemieckim posługiwać się mogą aż do dalszego zarządzenia dotychczasowymi podręcznikami, z wyjątkiem podręczników przeznaczonych do nauki historji i geografji. Nauke tych przedmiotów prowadzić należy według ustnego wykładu nauczyciela z uwzględnieniem odpowiednich przepisów, zawartych w rozporządzeniu o programach szkolnych z dnia 21. sierpnia 1922 r.

Z podręczników, dopuszczonych przejściowo do szkół z językiem wykładowym niemieckim, nie należy przerabiać ustępów, odznaczających się niemieckimi tendencjami państwowemi lub dynastycznemi.

Katowice, dnia 23. sierpnia 1922 r.

Wojewoda Śląski.
J. Rymer.

19.

INSTRUKCJA.

o tymczasowych programach nauk w szkołach powszechnych Województwa Śląskiego.

1. W szkołach powszechnych Województwa Śląskiego obowiązywać będzie aż do dalszego zarządzenia następujący rozkład godzin:

Przedmioty	Stopień niższy	Stopień średni	Stopień wyższy
Religja	4	5	5
Język polski	10	7	7
Język niemiecki		(3)	(3)
Rachunki i geometrja	4	4	5
Przyroda		2	2
Geografja		2	2
Historja		2	2
Rysunki	1	1	2
Śpiew	1	2	2
Gimnastyka i gry	2	2	2
Razem:	22	27 (30)	30 (30)

2. Język niemiecki będzie przedmiotem nauki tylko w szkołach cztero- i więcej klasowych i to tylko na wniosek rodziców, który złożyć należy kierownikowi szkoły na początku roku szkolnego.

3. Oprócz powyższych przedmiotów należy zaprowadzić naukę robót zręczności (sloejdu) w tych wszystkich szkołach, które posiadają na to odpowiednie warunki i w których znajdują się nauczyciele, mogący prowadzić tę naukę. Godziny potrzebne na ten przedmiot dodaje się do powyższego rozkładu.

4. Dla dziewcząt obowiązkowa jest nauka robót ręcznych a w takich szkołach, w których są odpowiednie warunki, również nauka gospodarstwa domowego. Jeżeli warunki miejscowe nie pozwalają na zaprowadzenie dla tego przedmiotu (gospodarstwa domowego) godzin dodatkowych poza powyższym rozkładem, można skrócić w odpowiedni sposób czas wyznaczony na inne przedmioty.

5. W nauce obowiązywać będą „Programy nauki w szkołach powszechnych siedmioklasowych“, wydane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W najbliższym roku szkolnym według programów tych prowadzić się będzie naukę rocznika pierwszego. Naukę dalszych roczników przystosować należy w tym roku do powszechnych programów tylko o tyle, o ile to będzie możliwe. Należy przytem baczyć na to, ażeby materjał, podawany dzieciom w roku bieżącym łączył się organicznie z wia-

domościami, zdobytemi przez nie w dotychczasowej nauce. Naukę rachunków prowadzić należy według programów dotychczasowych.

6. Kierownik każdej szkoły przedkładać winien Powiatowemu Urzędowi Szkolnemu przed rozpoczęciem roku szkolnego rozkład godzin oraz szczegółowy rozkład materjału naukowego dla każdej klasy na cały rok szkolny. Rozkład ten podzielić należy na pensa miesięczne. Za podstawę tego rozkładu wezmą kierownicy Programy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przyczem uwzględnia się w czasie przejściowym wskazówki zawarte w ustępie 5-ym.

7. Dla szkół przeznaczonych dla młodzieży niemieckiej, obowiązywać będą przepisy ustępów 1—4 oraz 6 z tą różnicą, że w miejsce języka polskiego wstepuje język niemiecki. Aż do dalszego rozporzadzenia język polski nie będzie obowiązkowym przedmiotem nauki w tych szkołach. Na życzenie rodziców można go będzie wprowadzić w trzech godzinach na tydzień jako przedmiot nieobowiązkowy na stopniu średnim i wyższym w takich szkołach, w których będą nauczyciele władający w dostatecznej mierze językiem polskim.

Szkoły przeznaczone dla młodzieży niemieckiej, pracować będą aż do dalszego zarządzenia według dotychczasowych programów. Jednakże program historji i geografji ulec musi zmianom. Zadaniem tych przedmiotów jak wogóle całej nauki w szkole będzie budzenie uczuć obywatelskich oraz wierności dla państwa Polskiego. Młodzież szkolną zaznajomić należy z dziejami polskiemi przed- i porozbiorowemi, ze stanem obecnym Rzeczypospolitej Polskiej oraz z geografią Polski. W nawiązaniu do dziejów polskich, które stanowić będą podstawę nauki historii, traktować się będzie najważniejsze zdarzenia z dziejów narodu niemieckiego. Po wyczerpaniu geografji Polski podać należy uczniom najważniejsze wiadomości z geografji Niemiec jako kraju ościennego.

Do zmienionych warunków przystosować należy również naukę śpiewu.

10. Przepisy powyższe nie dotyczą szkół powszechnych cieszyńskiej części Województwa Śląskiego. Dla szkół tych wydane będzie osobne rozporządzenie.

Katowice, dnia 21. sierpnia 1922 r.

Wojewoda Śląski.

J. Rymer.

Wiadomości osobiste.

Skład Wydziału Oświecenia Publicznego: Naczelnik vacat. Wizytatorowie: Dr. Ernest Farnik, zastępca Naczelnika, 2) Władysław Miedniak, 3) Paweł Kaiser, 4) Witold Wysocki, 5) Bogusław Heczko, 6) Ks. Stefan Szwajnoch, 7) Jan Zemełka. Starsi referenci: Dr. Feliks Steuer, Emanuel Imiela. Biuro Prawno-Administracyjne: Kierownik: 1) Radca Wojew. Tadeusz Dobija-Dziubczyński,, 2) st. ref. Władysław Połys, zast. kierownika, 3) st. ref. Bolesław Włodek, redaktor „Dziennika Urzędowego". 4) Ref. Witold Orlewicz, 5) Ref. Mieczysław Kłapa, 6) prow. ref. Michał Olszewski, 7) prow. ref. Stefan Trembaczewski, 8) Radca rach. Marjan Bąkowski, kierownik rachuby, 9) Dyrektor kancelarji Józef Barzyński.

Pan Wojewoda zamianował: I. w szkołach średnich od 1. sierpnia wzgl. 1. września b r.:

1. Adama Staszkę, nauczycielem w Gimnazjum w Bielsku,
2. Kazimierza Chwiruta, nauczycielem w Gimnazjum w Pszczynie,
3. Ks. Jana Tomałę, katechetą w Gimnazjum w Król. Hucie,
4. Jana Wojtasa, nauczycielem w Gimnazjum w Król. Hucie,
5. Jana Lemiesza, nauczycielem w Gimnazjum w Tarn. Górach.
6. Adama Konopnickiego, nauczycielem w Gimnazjum w Mysłowicach,
7. Franciszka Kruczałę, nauczycielem w Gimnazjum w Tarn. Górach,
8. Jana Miecz. Madeja, nauczycielem w Gimnazjum w Cieszynie,
9. Alfonsa Zgrzebnioka, nauczycielem w Gimnazjum w Król. Hucie,
10. Kazimierza Grybosia, nauczycielem w Gimnazjum w Bielsku.

II. w szkołach powszechnych:

1. Abryczowską Annę nauczycielką w Mysłowicach.
2. Ajdukiewicza Ludwika, nauczycielem w Bytkowie.
3. Antoniaka Michała, nauczycielem w Brzezince.
4. Balucha Walentego, nauczycielem w Piotrowicach.
5. Bałczankę Helenę, nauczycielką w Wirku.
6. Baranównę Karolinę, nauczycielką w Załężu.
7. Baranowską Marję, nauczycielką w Nowej Wsi.
8. Bartmańską Fotinę, nauczycielką w Kochłowicach.
9. Bartmańskiego Jana, nauczycielem w Szklarni.
10. Bazalównę Aldonę, nauczycielką w Królewskiej Hucie.
11. Rębnowiczównę Józefę, nauczycielką w Miasteczku.
12. Bednarka Pawła, nauczycielem w Zazdrości.
13. Biedrońską Eugenję, nauczycielką w Wirku.
14. Bielaka Józefa, nauczycielem w Mysłowicach.
15. Bielaka Jana, nauczycielem w Królewskiej Hucie.
16. Bielównę Helenę, nauczycielką w Kryrach.
17. Bobawiczównę Bronisławę, nauczycielka w Suchej Górze.
18. **Bodynka Augustyna, kierownikiem szkoły w Wilczy.**
19. Bogdanowicza Stanisława, nauczycielem w Halembie.
20. Bohuszównę Ludwikę, nauczycielką w Woźnikach.
21. Borkowską Jadwigę, nauczycielką w Cieszowie.
22. Brzezowską Lucynę, nauczycielką w Woźnikach.
23. Brzycką Julję, nauczycielką w Hucie Laury.
24. Buczkiewiczównę Marję, nauczycielką w Suchej Górze.
25. Buczkówne Honoratę, nauczycielką w Brzezinach.
26. Buczkównę Marję, nauczycielką w Giszowcu.
27. Buczyńską Marję, nauczycielką w Jankowicach.
28. Byrkównę Helenę, nauczycielką w Królewskiej Hucie.

29. Buczkównę Annę, nauczycielką w Równie.
30. Bogowskiego Juljana, nauczycielem w Raczycach.
31. Cabanówną Felicję, nauczycielką w Sadowie.
32. Catyniakównę Paulinę, nauczycielką w Wielkich Hajdukach.
33. Chabałówkę Antoninę, nauczycielką w Halembie.
34. Chmurzankę Zofję, nauczycielką w Mysłowicach.
35. Choderską Marję, nauczycielką w Siemianowicach.
36. Chojnacką Janinę, nauczycielką w Królewskiej Hucie.
37. Cholewskiego Jana, nauczycielem w Pniowcu.
38. Chowańcównę Gertrudę, nauczycielką w Katowicach.
39. Chomińską Marję, nauczycielką w Jankowicach.
40. Chrobaczyńską Józefę, nauczycielką w Szopienicach.
41. Chromiańczekównę Józefę, nauczycielką w Gaszowicach.
42. Chrząstowskiego Tytusa, kierownikiem szkoły w Katowicach.
43. Chudobę Karola, nauczycielem w Wielkich Hajdukach.
44. Chudobową Annę, nauczycielką w Wielkich Hajdukach.
45. Chudziakównę Bogusławę, nauczycielką w Radzionkowie.
46. Cichowną Marję, nauczycielką w Bujakowie.
47. Cichowską Gabryelę, nauczycielką w Brzęczkowicah.
48. Ciszewską Anielę, nauczycielką w Dębie.
49. Czermakówną Martę, nauczycielką w Rybniku.
50. Czerwińską Marię, nauczycielką w Studzienicach.
51. Czasnyka Marcina, nauczycielem w Wielkiej Dąbrówce.
52. Czudka Jana, nauczycielem w Mysłowicach.
53. Czuchrowną Marję, nauczycielką w Jejkowicach.
54. Chulakówną Natalję, nauczycielką w Królewskiej Hucie.
55. Czyścikówną Helenę, nauczycielką w Królewskiej Hucie.
56. Dabrowską Marję, nauczycielką w Łące.
57. Dąbrowską Olimpię, nauczycielką w Mysłowicach.
58. Danca Alojzego, nauczycielem w Leszczynie.
59. Danka Józefa, nauczycielem w Paniowkach.
60. Deblessen Eleonorą, nauczycielką w Załężu.
61. Ks. Depoix Brunona, katechetą w Nowej Wsi.
62. Desaga Oskara, nauczycielem w Bogucicach.
63. Ditrichówną Marję, nauczycielką w Katowicach.
64. Doboszównę Zofję, nauczycielką w Wirku.
65. Dobrowolską Helenę, nauczycielką w Załężu.
66. Dobrowolską Antoninę, nauczycielką w Makoszowach.
67. Dobrzańską Zuzannę, nauczycielką w Opatowicach.
68. Doczylankę Stanisławę, nauczycielką w Świetochłowicach.
69. Dolaisowną Janinę, nauczycielką w Małej Dąbrówce.
70. Dołęgę Stanisława nauczycielem w Kochłowicach.
71. Drabka Kazimierza, nauczycielem w Czarnym Lesie.
72. Drobczyńską Stanisławę, nauczycielką w Katowickiej Hałdzie.
73. Drozdziewiczównę Helenę, nauczycielką w Wirku.
74. Drozieńskiego Ludwika, nauczycielem w Bielszowicach.
75. Dymnicką Honoratę, nauczycielką w Piotrowicach.
76. Dyndowicza Władysława, kierownikiem szkoły w Rydułtowicach.
77. Dzikońską Zofję, nauczycielką w Tarnowskich Górach.
78. Dziobka Tadeusza, nauczycielem w Pszczynie.
79. Dziobową Stanisławę, nauczycielką w Rudzie.
80. Dublewicza Józefa, nauczycielem w Załęskiej Hałdzie.
81. Dzika Mieczysława, nauczycielem w Knurowie.
82. Ditrichównę Stanisławę, nauczycielką w Katowicach.
83. Enzingerównę Ludmiłę, nauczycielką w Kończycach.
84. Falkowskiego Henryka, nauczycielem w Pszczynie.
85. Faściszewskiego Józefa, nauczycielem w Świerklanicach.

86. Filipkównę Henrykę, nauczycielką w Szopienicach.
87. Filipkównę Bognę, nauczycielką w Ligocie.
88. Filipowską Marję, nauczycielką w Kośmidrach.
89. Filipowskiego Józefa, nauczycielem w Hucie Hubertusa.
90. Filipowskiego Karola, nauczycielem w Kośmidrach.
91. Florkównę Franciszkę, nauczycielką w Giszowcu.
92. Foitikównę Helenę, nauczycielką w Chorzowie.
93. Foitikównę Matyldę, nauczycielką w Chorzowie.
94. Folgerównę Salomeję, nauczycielką w Radzionkowie.
95. Frankównę Juttę, nauczycielką w W. Piekarach.
96. Froelicha Michała, nauczycielem w Szarleju.
97. Fruehaufa Jerzego, nauczycielem w Katowicach.
98. Furgalskiego Marjana, nauczycielem w Halembie.
99. Furmanna Tadeusza, nauczycielem w Józefowcu.
100. Gaijerównę Zofję, nauczycielką w Szopienicach.

III. Przeniósł

1. Jana Kukuczkę, nauczyciela z Załęża II do Katowic.
2. Antoniego Malejkę, nauczyciela z Mysłowic do Sem. w Mysłowicach.
3. Wandę Busiową, nauczycielkę z Król. Huty do Górnego Bzia.
4. Ignacego Busia, nauczyciela z Król. Huty do Górnego Bzia.
5. Stanisława Pyrtka, nauczyciela z Giszowca do Kosztowów.
6. Oskara Klausmanna nauczyciela z Król. Huty do Załęskiej Hałdy.
7. Feliksa Pierzyńskiego, nauczyciela z Mikołowa do Krostoszowic.
8. Pawła Nagiego, nauczyciela, z Katowickiej Hałdy do Katowic.
9. Janusza Bernarda, nauczyciela, z Górnych Łazisk do Goczałkowic.
10. Michalinę Kuzielównę, nauczycielkę z Chropaczowa do Król. Huty XII.
11. Alojzego Pietruszkę, nauczyciela z Halemby do Kłodnicy.
12. Ignacego Stefana, nauczyciela z Król. Huty do Bogucic.
13. Wincentego Jeglińskiego, nauczyciela z Szarleja do Kamienia.
14. Jana Mnicha, nauczyciela z Leszczyny do Woli.
15. Jerzego Kopca, nauczyciela z Zawady do Psarów.
16. Mieczysława Dąbrowskiego, nauczyciela z Imielnicy do Pasieczek.
17. Annę Dąbrowską, nauczycielkę z Imielnicy do Pasieczek.
18. Eleonorę Godekówną, nauczycielkę z Łazisk Średnich do Łazisk Górnych.
19. Konrada Utrackiego, nauczyciela z Kopalni Emmy do Katowic.
20. Felicję Ostrowiczównę, nauczycielkę z Król. Huty do Jankowic.
21. Martę Lewandowską, nauczycielkę z Brzezinki do Paruszowic.
22. Agatę Gajdziankę, nauczycielkę z Brzezinki do Lipin.
23. Stasia Dominika, nauczyciela z Mikoleski do Pniowa.
24. Edmunda Walczewskiego, nauczyciela z Huty Huga do Zyglina Wielk.
25. Adolfa Kiedronia, nauczyciela z Dębia-Józefowca do Królewskiej Huty.
26. Izabelle Pańcewiczównę nauczycielka z Brzęczkowic do Dzieckowic.
27. Jana Jendrzejczyka, nauczyciela z Mysłowic do Nowego Bierunia.
28. Józefę Chrystofównę, nauczycielka z Słupny do Imielnicy.
29. Bronisławę Niezgodównę, nauczycielka z Brzeczkowic do Dzieckowic.
30. Alojzego Szymałę, nauczyciela z Łysków do Radoszowów,
31. Stefana Kuliga, nauczyciela z Radoszowów do Boguszowic.
32. Adama Zbozienia, nauczyciela z W. Piekar do Szarleja I.
33. Kurmanowicza Jana, nauczyciela z Rydułtów Doln. do Kopalni Emy.
34. Walentego Balucha, nauczyciela z Kuźnicy do Piotrowic.
35. Zofję Kurowską, nauczycielkę z Lipin do Wielkich Hajduk.
36. Wiktorję Zgorzelankę, nauczycielkę z Bujakowa do Król. Huty.
37. Włodzimierza Czerwińskiego, nauczyciela z Wielk. Hajduk do Bielszowic.
38. Stanisława Flonrę, nauczyciela z Czernic do Chwałęcic.
39. Teodora Gubika, nauczyciela z Glinic do Król. Huty.
40. Jana Nowaka, nauczyciela z Wodzisławia do Radlina Doln.
41. Józefa Banerka, nauczyciela z Bibieli do Nakła.

12. Karola Renowicza, nauczyciela z Nowej Wsi do Katowic.
43. Antoninę Magasową, nauczycielkę z Rybnika do Mikołowa.
44. Franciszke Paprotnównę, nauczycielkę z Brzezinki do Lipin.
45. Zygmunta Bienkowskiego, nauczyciela z Pasieczek do Kopciowic.
46. Emilję Bienkowską, nauczycielkę z Pasieczek do Kopciowic.
47. Klarę Sikorówną, nauczycielkę z Siemianowic do Huty Laury
48. Ludwika Kica, nauczyciela z Załęża do Moszczenic.
49. Wojciecha Stąpora, nauczyciela z Załęża do Czyżowic.

Zmarli.

1. Weismann Ludwik, rektor szkoły powszechnej w Brzezince.
2. Rojek Ernest, rektor szkoły powszechnej w Ornontowicach.
3. Ozaist Jan, kierownik szkoły w Zabrzegu.
4. Kasperlik Antoni, emer. kierownik szkoły w Zarzeczu.
5. Wolff Józef, profesor gimnazjum w Katowicach.
6. Zientek Paweł, nauczyciel w Ustroniu.
7. Hepner Paweł, nauczyciel w Tarn. Górach.
8. Pustelnik Jan, emer. dyrektor szkoły wydziałowej w Cieszynie.
9. Lumbee Czesław, kierownik szkoły w Makoszowach.
10. Synowska Marja, nauczycielka w Miasteczku.
11. Patrizi Karol, kierownik szkoły w Cieszynie, 15. VIII. 1923.

Książki szkolne i do bibliotek.

Do l. 4590.

Karol Hławiczka. Śpiewnik szkolny. Część I., Pieśni dla I., II., III. roku szkolnego. Cieszyn 1922. Nakładem „Kresów" w Cieszynie. Wydział zaleca ten podręcznik do użytku w szkołach powszechnych.

Do l. 701.

Alojzy Milata. Teofil Skrzypek. Geografja Polski w formie lekcji metodycznych. Cieszyn 1923. Nakładem „Kresów" w Cieszynie. Wydział poleca to dziełko jako podręcznik pomocniczy do użytku nauczycieli szkół powszechnych.

Próchnicki — Baranowski. Polska książka do czytania dla klas V. VI. VII. szkól powszechnych w wydaniu dziewiątem opracowanem i dostosowanem do programów ministerjalnych przez Marję Magdównę i Janine Zajączkowską na podstawie wydania ósmego dozwolonego do użytku w szkołach powszechnych rozporządzeniem M. W. R. i O. P. z dnia 10/VI. 1922. L. 929/V.

W książce tej po każdym rozdziale znajdują się metodycznie ujęte streszczenia i pytania. Ponadto podręcznik ten zawiera: przegląd chronologiczny dziejów, chronologię zaprowadzenia konstytucji w poszczególnych państwach, chronologię najważniejszych odkryć i wynalazków, genealogię domów panujących i liczny zbiór dodatków źródłowych.

Łazarski M. Zasady geometrji wykreślnej z atlasem Wyd. IV. 3.50
Łomniccy M. i J. Mineralogja i geologja dla szkół średnich Wyd. IX. 2.00
Matusiak S. Wiadomości z pedagogiki i dydaktyki W. IV. 2.00
Próchnicki-Szczerbański. Ćwiczenia łacińskie. Część I. Nauka o przypadkach Wyd. VIII. . . . 3.00
Próchnicki. Ćwiczenia łacińskie. Cz. II. Nauka o słowie. Wyd. VI. 2.50
Sofokles. Edyp król. Do użytku gimnazjów polskich opr. Dr. J. Oko 1.50
Terlikowski. Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Greków. Wyd. V. z 65 ryc. i planem Aten 2.50
Terlikowski. Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Rzymian. Wyd. VI. z 32 ryc. w tekście i planem Rzymu 3.00
Fabiańczyk. Korespondencja handlowa i prace kantorowe. Cz. I. 3.00
Fabiańczyk. Korespondencja handlowa i prace kantorowe Cz. II. 3.00
Kistryn. Nauka o handlu 6.00

C. Książki pomocnicze dla nauczycieli.

Brzeziński. Prawidła pisowni polskiej 0.60
Bernadzikiewicz. Ławki szkolne i ich znaczenie w wychowaniu fizycznym młodzieży. Wyd. II. z 45 ryc. . 1.20
Binet i Simon. Pomiary rozwoju inteligencji dzieci . 0.90
Blaike. Zarys pedagogiki na polskich tradycjach oparty 1.00
Cenar. Gimnastyka szkolna i gry. Wydanie II. uzupełnił i do programów szkol. dostosował F. Kapałka. Z 422 ryc. 4.00
Dąbrowski. Rola metody liczenia w nauczaniu początkowem rachunków 0.50
Duchowicz. Doświadczenia chemiczne. Przew. dla nauczycieli 1.40
Fiutowski. Szkolnictwo ludowe w Polsce porozbiorowej 0.60
Gołębiowski. Nauka pisania na nowych poglądach. Zawiera: Z dziejów pisma. O piśmie ozdobnem. O piśmie użytkowem 0.90

Gruiński. Dzieje szkolnictwa ludowego w Galicji od 1772 do 1861 roku 0.60

Hrabyk. Wskazówki metodyczne do nauki geografii w szkole powszechnej 0.60

Jaworska. Pogadanki z młodemi nauczycielkami . . 0.60

Kacz. Gry i zabawy dla młodzieży 0.60

Kretz. Psychologja i Patologja włóczęgi w wieku dziecięcym i młodzieńczym 0.50

Królińśki. Wychowawstwo w szkole. Przew. dla nauczycieli szkół powsz., średnich i sem. naucz. z 2-ma rys. 1.20

Kwieciński Dr. K. Krajoznawstwo. Z 16 ilustr. Zawiera następujące rozdziały: I. Ruch krajoznawczy w Polsce. II. Źródła pomocnicze. III. Piękno widokowe. IV. Przyroda martwa i żywa. V. Zabytki archeologiczne. VI. Zabytki architektury. VII. Ludoznawstwo. VIII. Wymarsz na wycieczkę 1.50

Lewicki i Zaklika. Inspektor szkolny a nauczyciel . 0.60

Lewicki i Zaklika. Zbiór ustaw i rozporządzeń ministerjalnych w zakresie szkolnictwa powszechnego, średniego i zawodowego, obowiązujących w całej Rzeczypospolitej Polskiej, z dodaniem niektórych komentarzy. tudzież Ustawy Obywatelstwa Państwa Polskiego i Ustawy Konstytucyjnej Rzeczypospolitej Polskiej . . . 6.50

Lewicki W. i Zaklika Z. Kancelarja szkolna czyli instrukcja do prowadzenia kancelarji szkolnej dla użytku nauczycieli szkół powszechnych, przewodniczących Rad szkolnych miejscowych, Dozorów i Opiek szkolnych, tudzież kandydatów zawodu nauczycielskiego, Wyd. III. 3.00

Ligęza St. Roboty ręczne. Podręcznik metodyczno-praktyczny dla nauczycieli szkół powszechnych z 10 rysunkami i 9 tablicami w tekście z dodaniem atlasu, zawierającego 30 tablic wzorów jednobarwnych i 8 tablic wzorów trójbarwnych 4.00

Nowicki W. K. Nauka pisania. Podręcznik metodyczny dla nauczycieli i kandydatów nauczycielskich. Wydanie II. poprawione 1.00

Niedźwiecki. Dom i szkoła. Szkice pedagogiczne . 2.00

Piramowicz. Powinności nauczyciela. Wydanie X. . 1.20

Podręcznik dla ochroniarek. Wydawnictwo zbiorowe przy współudziale Dra St. Progulskiego, Idy M. Schätzel, B. Żulińskiej, M. Germanówny, A. Gustawiczówny, N. Cicimirskiej, M. S. Jaworskiej 2.50

Praca zawodowa i obywatelska nauczycielstwa pol. 0,40

Renowicz Deutsche Grammatik. (Kurs elementarny) . 0.60

Rogowska Jak uczyć robót ręcznych kobiecych w szkole 1.20

Siemiradzki. Geologja ziem polskich 8.50
Skoczylas. Kinoteatr, nowy wróg młodzieży . . 0.40
Silnicki. Historja Polski z 9 mapami na trzech tablicach. Podręcznik polecony dla uczniów przez M. W. R. i O. P. Oddać może wielkie usługi nauczycielstwu szczególniej przy przygotowaniu się do egzaminów 1.00
Stary Pedagog (Trzaskowski) Szkice pedagogiczne . 0.90
Tempiński Ks. Komentarz do małego katechizmu. Podręcznik metodyczny 1.20
Trzeciak. Odrodzenie wsi polskiej 0.50
Wanczura. Wskazania metodyczne do nauki historji w szkole powszechnej 1.00
Z zagadnień wychowania narodowego . . 1.40

D. Wydawnictwa jubileuszowe.

W 150 rocznicę utworzenia Komisji Edukacji Narodowej i śmierci Ks. Stanisława Konarskiego.

1. **Ustawy Komisji Edukacji Narodowej** dla stanu akademickiego i na szkoły w krajach Rzeczypospolitej przepisane w Warszawie w r. 1783 z przedmową prof. Wł. Kucharskiego, z 7 podobiznami Twórców Komisji . . . 2.20
2. Piramowicz Grzegorz. Powinności nauczyciela Wydanie XI. ze wstępem Wł. Kucharskiego i podobizną G. Piramowicza 1.50
3. Kucharski Wł. **W stopięćdziesiąta rocznicę utworzenia Komisji Edukacji Narodowej i śmierci Ks. Stanisława Konarskiego** z 7 portretami Twórców K. E. N. (Materjały do wykładów i odczytów) 0.20

Ceny zakupu oblicza się przez pomnożenie jednostek zasadniczych mnożnikiem ustanowionym przez Związek Wydawców.
W sierpniu mnożnik wynosił 25.000

Do książek nieszkolnych doliczają księgarnie 20% dodatku drożyźnianego.

Powyższe wydawnictwa są do nabycia we wszystkich księgarniach.

Na składzie posiadamy zawsze największy wybór wydawnictw wszystkich księgarń polskich, ponadto obficie zaopatrzony dział w języku francuskim, niemieckim i angielskim.

Druki szkolne dla szkół powszechnych jakoto: dzienniki lekcyjne, wykazy uczęszczania, metryki szkolne, tabele kwalifikacyjne, katalogi roczne i podręczne, listy płac etc. ekspedjujemy odwrotnie.

Kalicun: Geometrja na kl. III. Wydanie zmienione.
„ : Geometrja na kl. VI.
Łoś: Zasady ortografji. Wydanie nowe zmienione i uzupełnione.
Mejchrowicz: Wielka reforma szkolna Ks. Konarskiego i Komisji Edukacyjnej.
Misky: Rysunek głowy.
Nanke: Wypisy do dziejów średniowiecznych.
Romer i Polaczkówna: Geografja na kl. II.
Sierzputowski i Klebanowski: Elementarz rachunkowy Część I.
Sierzputowski i Klebanowski: Elementarz rachunkowy Część II.

Czcionkami Drukarni Województwa Śląskiego w Katowicach.

Cena egzempl. 4000 Mkp.